

delo, s katerim bi se po pravici poučevala književnost slovenska. Žal, da na to niti misliti ni, in zategadelj veselo pozdravljamo vsaj slovensko-nemški slovar, ker nikakor ne dvojimo, da nam je g. prof. Pleteršnik ustvaril delo, katero bode na čast njemu in jeziku našemu. Slovar obseza, kakor čujemo, do 80.000 besed.

»**Luči**«. Spisal *Anton Funtek*. Celje, 1891. Tisek in založba Društva, tiskarne D. Hribar. 127 str. 8°. Cena broširanemu zvezku 70 kr., elegantno vezanemu 1 gld. 20 kr., po pošti 5 kr. več. — O teh slikah, dobro znanih našim čitateljem, prinaša zagrebški »**Vienac**« v svoji 8. številki z dne 20. svečana t. l. nastopno oceno: A. Funtek revan je suradnik »**Ljublj. Zvona**«, gdje se je več g. 1883. pojavio pjesmom. Uz Gregorčičeve, Stritarove, Aškerčeve i Cimpermanove rado su se čitale i Funtekove pjesme. God. 1889. počeo je pisati svoje »**Luči**«; u »**Zvonu**« objavi njih 20, a posljedičnih 10 sada prvi put ugleda svijet. »**Luči**« su bez sumnje najljepši i najzreliji plod Funtekove muze; zgodno ih možemo nazvati pjesmama u prozi. Kako su nastale »**Luči**«, kaže nam pjesnik sam u posljednjoj 30., koja je jedina pisana u vezanom slogu: U čarobnoj se noći digao duh pjesnikova na krilima mašte nebu pod oblake; iz onih visina upire pogled svoj na zemljicu crnu, koju zastire tamna noć. Tek gdje gdje zatitra svjetlo, sad u siromašnoj kolibici, gdje sirota djevojka radi, da prehrani mater, sad kod mrtvaca, kojega oplakuje bijedna žena, sad opet u sjajnoj palači, gdje se bogataš bezbrižno podaje nasladama itd. Na ovakovu »**Luč**« nanizuje pjesnik cijeli niz refleksija i treba priznati, da je duboko zavirio u dušu i srce ljudima, što ih motri. Ako i nije lako odrediti, koja je »**Luč**« pjesniku najbolje uspjela, jer su sve lijepe, ipak možemo reći, da će se čitateljima najviše svidjeti: 2., 3., 8., 11., — 13., 15., 19., 20., 26. i 29. Pripovijedanje u »**Lučima**« veoma je slikovito i čovječ ih čita s nasladom, a i jezik mu teče umiljato, glatko i pravilno. Uvjereni smo; da će braća Slovenci prigriliti »**Luči**« onim žarom, kojim smo mi prigrlili Mažuranićevo »**Lišće**«; jer obje su knjižice nalik po načinu prikazivanja. A i našem općinstvu usrdno preporučujemo to djelo; mi ćemo čitateljima ovoga lista naskoro donijeti dvije tri »**Luči**« u prijevodu. Iskreno želimo dobar uspjeh i poznatoj nakladnoj tiskari D. Hribara, koja je tu knjižicu u lijepom obliku poslala u svijet. *Ž.č.*

Slovenske šolske knjige. Nedavno je izšel pri Milici v Ljubljani prvi zvezek zemljepisja, katero je po naročilu deželnega odbora spisal prof. *Fr. Orožen*. Mimo tega se tiskata dve šolski knjigi: pri Blazniku prvi zvezek zgodovine, katero je spisal prof. *Ivan Vrhovec*, in pri Bambergu prof. *Hubadovo* prirodopisje. Za poslednjo knjigo je naročil deželni odbor iz Berlina 280 potrebnih klišéjev. Več drugih knjig še pišejo raznoteri pisatelji, in zato bode deželni odbor tudi za letošnje leto predlagal primerno podporo, kadar se snide deželni zbor.

»**Zabavna knjižnica za slovensko mladino**«. Ureduje in izdaje *Anton Kosi*, učitelj v Središči. I. zvezek. V Ptuji 1892. Zalaga izdajatelj, tiska W. Blanke. 39 str. Cena 15 kr. — Gospod Kosi je občinstvu slovenskemu dobro znan po svojih »**Legendah**«, o katerih smo že nekoč govorili v našem listu. Njega novo književno podjetje je vredno toplega priporočila; vsaj prvi zvezek »**Zabavne knjižnice**« je jako prikupen. V njem čitamo pravljice, pripovedke, basni, drobne povesti, poučne črtice, pregovore, kratkočasnice i. t. d. Takšna mnogovrstna vsebina izvestno mika mladega čitatelja. Poudarjamo pa iz nova, da g. pisatelj premalo skrbi za čist pravilen jezik. Najprej moramo pograti ono razvado, da se za istodobno dejanje v jednom in istem zloženem stavku rabijo različni časi, zlasti sedanji in pretekli čas. Samo nekoliko vzgledov izmed mnogih: »**Na poti ga sreča deček, ki je g. na kozo na pašo**« (6). »**Sreča dečka, ki je nesel koš gnojca**« (6). »**Zadene krošnjo na rame; ali z dela se mu je preveč lahka**« (11) i. t. d. V teh stavkih stoj ali povsod sedanji ali povsod pretekli čas: »**Na poti ga**

sreča deček, ki žene kozo na pašo. Sreča dečka, ki nese koš gnoja. Zadene krošnjo na rame, ali zdi se mu prelahka.* — Glagol je še vedno prepogostoma prav po nepotrebnem potisnjen na konec stavka: »Mojster pové, da je prevzel zidanje zvonika in da bi ga rad prav hitro, lepo pa tudi močno sezidal« (18) namesto: *. . . da bi ga rad sezidal prav hitro, lepo in tudi močno.* — »O tem pričajo tudi njena mnogobrojna imena, katere je po različnih krajih dobila« (20) namesto: *, . . . katera je dobila po različnih krajih.* — Slab je stavek »Tudi znam, da ako bi po gozdu iskali jedilnih gob, ne pustili bi globanje« (26); prav: »Tudi znam, da bi ne pustili globanje, ako bi po gozdu iskali jedilnih gob.* — Neslovenski slôve: »O postanku posamez stoječega starinskega zvonika stare cerkve v Ptuij pripovedoval mi je . . .« (17); prav: »Kako je bil sezidan posamez stoječi starinski zvonik stare cerkve v Ptuij, to mi je pripovedoval . . .« — Stavek: »Malo je manjkalo, da tudi njega ni potegnil za seboj (7) popravi tako-le: »Toliko da tudi njega ni potegnil za seboj,* ali: »Skoro bi bil tudi njega potegnil za seboj.* Stavek: »Ko je celo najpremožnejšim ljudem zmanjkalo živeža« (15) izpremeni tako-le: »Ko je celó najpremožnejšim ljudem pošel živež,* ali: »Ko že celó najpremožnejši ljudje niso imeli živeža* — Drugi pogreški bi bili: »In naposled tudi očeta za njeno roko prosi« (8; do cela neslovenski stavek. Pristni Slovenec bi rekel: »In naposled tudi očeta prosi, naj mu dá hčer za ženo*). »Ko pripelje (nam. privéde) tedaj grajščak . . . hčere« (9). »Ki sem si ga v svojem življenju z ropanjem pridobil« (12), namesto: »Ki sem si ga naplenil.* — »Z veliko slastjo (nam. jako slastno) je použila gladna četvorica« (14). »Od česa (nam. ob čem) se vdova živi« (15). »Sveti Bolfenk je potoval enkrat (nam. nekda, nekoč) vrh pogorja iskajoč (nam. iščoč) mesta« (20). »Požrešno planejo nad (nam. na) mrtva trupla« (24). »Peroti sta ti vzrastli, rabi jih (nam. ji) pridno« (32). »V ta pesek pokoplji na jesen lepe zdrave jabelka, pa tako, da se druga druge ne bode dotikala« (33). » . . . da obvarje zdravo potenje pred marsikatero boleznijo« (34) namesto »marsikatero bolezní«. — »Že od mladih nog« (36) namesto »izza mlada, od mladih let.« — »O ja (!), danes je že dvakrat tepen bil.« — Vprašanju »Ali mu je že kaj bolje? (ne boljše), odgovoril bi Slovenec: »Bolje«, kakor tudi pravimo n. pr. »Ali si zvršil svoj posel?« — »Zvršil«.

Omeniti je še nekaj drugih hib: »zvedivši (13), od zdaj zanaprej (14) nam. odslej, zamore (14), od tih dob (17) županija (18; Pfarre = župnija), z vlovljenim jagnjetom (20) nam. z ujetim, ogoljufan (21) nam. osleparjen, prevarjen, naj zsedem na zadnji voz (23) s prek/anim čelom (23) nam. s prek/anim, saj vendar pišemo klati, ne k/ati! Roparji (23) nam. razbojnikí, vtikovati (24) nam. vtikati, liste/ke (30), pripoguj/ajo (31) nam. pripogibajo. — Nekatere teh hib so bržkone tiskovni pogreški, katerih je v knjižici več nego dovolj. Rekli smo že o priliki, da je baš mladinskim spisom živo potrebno čistega vzornega jezika; to ponavljamo tudi danes in vselej bomo grajali jezikovne hibe v takšnih spisih, zakaj človek bi ne verjel, kakó globoko se vcepijo mlademu čitatelju! Sicer pa radi priporočamo »Zabavno knjižnico« in želimo od vsega srca, da bi podjetje g. Kosija uspevalo bolje, nego so uspevale dosedanje podobne zbirke!

Podpiralna zaloga vseučiliščnikov v Gradci je nastopila z lanskim akademskim letom dvajsetletnico svojega delovanja. Koliko je v tem času storila za blaginjo vseučiliške mladeži naše, znano je iz dosedanjih natančnih poročil dovolj vsakomur, kdor se zanima za društvo in zlasti za óni nádejepolni naš narastaj, kateremu so namenjene podpore, ki jih društvo deli leto za letom v vedno večjih vsotah. To mu je bilo po sreči mogoče, zakaj zanimanje za društvo do sedaj še nikoli ni pešalo, temveč narasta leto za letom. Zató je bilo moči v minulem akademskem letu razdeliti vsoto,